

Folkhälsomyndigheten

Uppföljning av medicinsk kompetens

Folkhälsomyndighetens återrapportering av regeringsuppdrag om uppföljning av medicinsk kompetens

Denna titel kan laddas ner från www.folkhalsomyndigheten.se/publikationer-och-material

Citera gärna Folkhälsomyndighetens texter, men glöm inte att uppge källan. Bilder, fotografier och illustrationer är skyddade av upphovsrätten. Det innebär att du måste ha upphovspersonens tillstånd att använda dem.

© Folkhälsomyndigheten, 2026.

Artikelnummer: 26054.

Om regeringsuppdraget

I regleringsbrevet för 2026 fick Folkhälsomyndigheten i uppdrag att följa upp arbetet med medicinsk kompetens. Myndigheten ska, med utgångspunkt i uppdraget om medicinsk kompetens från hösten 2025, redogöra för hur de åtgärder som presenterades i redovisningen den 9 oktober 2025 har omhändertagits samt vilka eventuella ytterligare åtgärder som vidtagits för att säkra medicinsk kompetens och smittskyddskompetens i verksamheten.

Den 27 januari 2026 genomfördes en muntlig delredovisning av regeringsuppdraget och denna rapport utgör Folkhälsomyndighetens slutredovisning av uppdraget.

Folkhälsomyndigheten

Olivia Wigzell

Generaldirektör

Innehåll

Om regeringsuppdraget	3
Innehåll.....	4
Sammanfattning.....	5
Inledning	8
Stärkt smittskydds- och beredskapsarbete	9
Stärkt samverkan med de regionala smittskyddsenheterna	9
Organisationsförändringar	10
Införande av medicinskt ledningsansvarig läkare (MLA)	12
Fortsatt utveckling av statsepidemiologfunktionens roll och uppdrag	13
Förstärkt kompetensförsörjning	15
Fördjupad och systematiserad samverkan med akademien.....	16
Ramverk för myndighetens forskning och forskningssamarbeten.....	16
Forskningsstrategi	17
Förtydligande av interna berednings- och beslutsprocesser	18
Arbets- och delegeringsordningen	18
Berednings- och beslutsprocesser	18
Vidareutvecklad processtyrning.....	19

Sammanfattning

Ett större utvecklingsarbete inleddes på Folkhälsomyndigheten under våren 2024. Det utgår bland annat från myndighetens reviderade instruktion, behovsanalyser som genomförts med våra målgrupper inom smittskydd och folkhälsa, en rad olika utvärderingar efter covid-19-pandemin samt Statskontorets myndighetsanalys från våren 2024. Utifrån detta pågående utvecklingsarbete och återrapporteringen av regeringsuppdraget om medicinsk kompetens under hösten 2025 har ett antal fokusområden identifierats:

- Stärkt smittskydds- och beredskapsarbete
- Fortsatt utveckling av statsepidemiologfunktionens roll och uppdrag
- Förstärkt kompetensförsörjning
- Fördjupad och systematiserad samverkan med akademien
- Förtydligande av interna berednings- och beslutsprocesser
- Vidareutvecklad processtyrning.

I denna återrapportering beskrivs ett urval av åtgärder och aktiviteter som genomförts och som pågår inom ramen för dessa fokusområden. De bidrar till att förbättra leverans i enlighet med myndighetens uppdrag, säkerställa medicinsk kompetens, möta förväntningarna på förnyelse och utveckling samt bibehålla och stärka förtroendet för myndighetens arbete.

Stärkt smittskydds- och beredskapsarbete

För att säkerställa myndighetens arbete inom smittskyddsområdet krävs god tillgång till bred medicinsk kompetens. Arbetet med att bibehålla och stärka den medicinska kompetensen inom olika delar av myndighetens smittskyddsuppdrag pågår kontinuerligt utifrån behovet som påverkas av såväl epidemiologin av smittsamma sjukdomar, i Sverige som i omvärlden.

Vid de regionala smittskyddsmyndigheterna finns omfattande smittskyddskompetens som, tillsammans med Folkhälsomyndighetens egna expertis, utgör en central del av den samlade medicinska kompetensen inom det svenska smittskyddet. Samarbetet med de regionala smittskyddsmyndigheterna pågår kontinuerligt som en del av myndighetens samordningsuppdrag. För att stärka samarbetet och samordningen med de regionala smittskyddsmyndigheterna inleddes under hösten 2025 ett utvecklingsarbete. Det innebär bland annat att det etableras tydliga strukturer för hur smittskyddsmyndigheterna och Folkhälsomyndigheten sammanställer behov av utveckling och tillsammans genomför prioriteringar vid verksamhetsplanering. Under 2025–2026 besöker också företrädare för Folkhälsomyndigheten smittskyddsmyndigheterna.

För att stärka verksamheten som helhet har Folkhälsomyndigheten en ny organisation sedan den 1 december 2025. Organisationsförändringen bidrar till ett mer effektivt smittskyddsarbete genom en avdelning med renodlat ansvar för

smittskydds- och beredskapsfrågor. Sedan den 1 december 2025 ingår även uppdraget som statsepidemiolog i rollen som avdelningschef för Avdelningen för smittskydd och beredskap. Denna förändring säkerställer permanent medicinsk kompetens inom myndighetens ledningsgrupp. Myndigheten utser även en medicinskt ledningsansvarig läkare (MLA) på Avdelningen för mikrobiologi.

Fortsatt utveckling av statsepidemiologfunktionens roll och uppdrag

Statsepidemiologfunktionen är rådgivande och en expertinstans som stärker myndighetens arbete med infektionsepidemiologiska frågor och smittskyddsfrågor. Funktionen utgörs liksom tidigare av statsepidemiologen och tre biträdande statsepidemiologer som finns placerade på relevanta enheter och avdelningar i organisationen. Sammansättningen ska spegla myndighetens ansvarsområden för att säkerställa bred kompetens.

En rutin har tagits fram för att förtydliga statsepidemiologfunktionens roll och uppdrag, som komplement till arbetsordningen. I rutinen framgår bland annat att funktionen kan representera myndigheten där expertkunskap inom epidemiologi och smittskydd behövs, samt att funktionen ska vara beredd att leda eller genom expertkunskap bistå vid större utbrottsutredningar och andra smittskyddshändelser.

Under hösten 2025 har ett samarbete med de nordiska motsvarigheterna formaliserats. Det innebär att statsepidemiologfunktionen ingår i ett nätverk av avdelningschefer med motsvarande kompetens vid folkhälsomyndigheterna i de nordiska länderna.

Förstärkt kompetensförsörjning

För att kartlägga behov och befintlig kompetens, identifiera eventuella kompetensgap och proaktivt rekrytera eller vidareutveckla kompetens för att tillgodose myndighetens behov, har ett arbete med att ta fram en strategisk kompetensförsörjningsplan inletts.

I början av 2026 har Avdelningen för smittskydd och beredskap genomfört en kompetensinventering. Inom ramen för avdelningens verksamhet har vissa områden identifierats där kompetens fortsatt behöver säkerställas, eller delvis stärkas, genom exempelvis rekrytering eller kompetensutveckling. Under våren fortsätter kompetensinventeringen på myndighetens övriga avdelningar. Utifrån en samlad analys tas därefter en myndighetsövergripande kompetensförsörjningsplan fram med prioriteringar och val av kompetensstärkande åtgärder. Arbetet beräknas vara klart under hösten 2026.

Redan nu finns pågående och planerade rekryteringar som möter de identifierade behoven och som bland annat innebär att antalet läkare kommer utökas på myndigheten.

Fördjupad och systematiserad samverkan med akademien

För att stärka Folkhälsomyndighetens förmåga att utveckla och stödja samhällets arbete med att främja hälsa, förebygga ohälsa och skydda mot hälsohot fördjupar myndigheten sin samverkan med akademien. Detta ger även myndigheten bättre möjligheter att komplettera behovet av såväl medicinsk som annan vetenskaplig kunskap.

Under hösten 2025 höll Folkhälsomyndigheten ett dialogmöte med de sju lärosäten som har medicinsk fakultet, och under 2026 besöker myndigheten dessa lärosäten.

För att tydliggöra hur, när och varför forskning bedrivs vid Folkhälsomyndigheten tar vi fram ett ramverk för myndighetens forskning och forskningssamarbeten samt en forskningsstrategi. Ramverket ska bidra till ökad systematik, effektiv resursanvändning och långsiktig kompetensutveckling. En forskningsamordnare kommer att utses för att samordna, stödja och vidareutveckla arbetet.

Med en forskningsstrategi säkerställer Folkhälsomyndigheten att forskningen på myndigheten stödjer och bidrar till myndighetens uppdrag, håller hög vetenskaplig kvalitet och bidrar till stärkt beredskap. Strategin skapar en tydlig, förankrad och långsiktig inriktning för forskning inom smittskydd samt definierar också myndighetens strategiska mål och prioriterade fokusområden. Forskningsstrategin beräknas vara framtagen till början av hösten 2026.

Förtydligande av interna berednings- och beslutsprocesser

Myndighetens arbets- och delegeringsordning reviderades i oktober 2025 som resultatet av en längre översyn som initierades 2024. Översynen har bland annat inneburit att utökade delegeringar har gjorts inom myndigheten, bland annat för att säkerställa att alla beslut fattas på den lägsta effektiva nivån.

Myndigheten har tydliggjort hur medicinsk kompetens ska beaktas och tillvaratas i beredningen av ärenden, samt hur det redovisas i samband med beslut. Vi har också under 2025 infört en ny rutin i starten av regeringsuppdrag som bland annat bidrar till att olika perspektiv och kompetenser, däribland medicinsk kompetens, involveras i tidigt skede.

Vidareutvecklad processtyrning

För att stärka myndighetens förmåga att styra, följa upp och utveckla verksamheten på ett enhetligt och hållbart sätt, har ett arbete initierats för att vidareutveckla myndighetens processtyrning. Detta arbete är en långsiktig satsning som knyts till utvecklingen av myndighetens ledningssystem.

Genom att kartlägga, dokumentera och standardisera huvud-, lednings- och stödprocesser ska myndigheten kunna säkerställa att arbetssätt och beslutsprocesser är tydliga, samordnade och anpassade till målgruppernas behov. Under 2026 kommer arbetet främst att inriktas på bemanning och nulägesanalys.

Inledning

Vid Folkhälsomyndigheten pågår ett kontinuerligt utvecklingsarbete för att stärka beredskapen och förbättra strukturer, på myndigheten såväl som i extern samverkan, för smittskydd, kunskapsförsörjning och krishantering. Ett större utvecklingsarbete inleddes våren 2024 som bland annat utgår från förordningen med instruktion för Folkhälsomyndigheten (2021:248) som reviderades 2024, behovsanalyser som genomförts med våra målgrupper inom smittskydd och folkhälsa, en rad olika utvärderingar efter covid-19-pandemin samt Statskontorets myndighetsanalys från våren 2024.

I Folkhälsomyndighetens återrapportering av regeringsuppdraget om medicinsk kompetens den 9 oktober 2025 gavs en beskrivning av myndighetens uppdrag, styrande regelverk och interna processer samt rekommendationer och synpunkter från utredningar och rapporter. Vidare beskrevs myndighetens arbete gällande smittskydd och beredskap vid allvarliga hälsohot, myndighetens utvecklingsarbete inom dessa områden och den nordiska jämförelsen som utfördes inom ramen för regeringsuppdraget. Slutligen redogjordes för hur myndigheten säkerställer medicinsk kompetens i myndighetens berednings- och beslutsprocesser samt vilka behov som identifierats. Av rapporten framgår att Folkhälsomyndighetens smittskyddsarbete omfattar ett brett spektrum av kompetenser, bland annat mikrobiologer, läkare, apotekare, sjuksköterskor, epidemiologer, statistiker och jurister. För att säkerställa att verksamheten alltid har tillgång till den medicinska kompetens som krävs samarbetar myndigheten aktivt med de regionala smittskyddsenheterna, akademien och andra experter. Detta kompletteras av myndighetens egen forskning och forskningssamarbeten, vilket tillsammans skapar en robust och flexibel kompetensbas.

Utifrån myndighetens pågående utvecklingsarbete samt återrapporteringen från hösten 2025 har ett antal fokusområden identifierats:

- Stärkt smittskydds- och beredskapsarbete
- Fortsatt utveckling av statsepidemiologfunktionens roll och uppdrag
- Förstärkt kompetensförsörjning
- Fördjupad och systematiserad samverkan med akademien
- Förtydligande av interna berednings- och beslutsprocesser
- Vidareutvecklad processtyrning.

I denna återrapportering beskrivs ett urval av åtgärder och aktiviteter som genomförts och pågår inom ramen för dessa fokusområden. De bidrar till att förbättra leverans i enlighet med myndighetens uppdrag, säkerställa medicinsk kompetens, möta förväntningarna på förnyelse och utveckling samt bibehålla och stärka förtroendet för myndighetens arbete.

Stärkt smittskydds- och beredskapsarbete

Enligt smittskyddslagen (2004:168) ansvarar Folkhälsomyndigheten för den nationella smittskyddssamordningen och har i uppgift att samordna, följa upp och vidareutveckla smittskyddet på nationell nivå samt att ta de initiativ som krävs för att upprätthålla ett effektivt smittskydd. I det nationella samordningsansvaret för smittskyddet i Sverige är övervakning av smittsamma sjukdomar en central del, men även ansvaret för viss klinisk mikrobiologisk diagnostik.

För att upprätthålla en god beredskap för hälsohot i form av smittsamma sjukdomar, bedriver Folkhälsomyndigheten kontinuerlig omvärldsbevakning, till stor del via internationella organisationer såsom ECDC och WHO. För att säkerställa myndighetens arbete inom smittskyddsområdet krävs god tillgång till bred medicinsk kompetens. Arbetet med att bibehålla och stärka den medicinska kompetensen inom olika delar av myndighetens smittskyddsuppdrag pågår kontinuerligt utifrån behovet som påverkas av såväl epidemiologin av smittsamma sjukdomar i Sverige som i omvärlden. Vikten av tillgången till olika typer av medicinsk kompetens tydliggjordes under covid-19 pandemin och erfarenheterna ligger till grund för myndighetens fortsatta kompetensförsörjningsarbete inom smittskyddsområdet.

Stärkt samverkan med de regionala smittskyddsenheterna

Landets regionala smittskyddsläkare ansvarar för det samlade smittskyddsarbetet i respektive region. Vid smittskyddsenheterna finns omfattande smittskyddskompetens som, tillsammans med Folkhälsomyndighetens egna expertis, utgör en central del av den samlade medicinska kompetensen inom det svenska smittskyddet. Samarbetet med de regionala smittskyddsenheterna pågår kontinuerligt som en del av myndighetens samordningsuppdrag. Möten och samarbeten sker löpande och punktvist utifrån behov i olika sakfrågor. Varje vecka genomförs digitala möten, så kallade veckomöten, och två gånger om året sker större fysiska träffar.

Sedan tidigare samplaneras agendan till vår- och höstmöten mellan myndigheten och smittskyddsläkarna respektive smittskyddsenheter. Efter covid-19-pandemin har vi även återupptagit anordnandet av temadagar om specifika sjukdomar för och tillsammans med smittskyddsenheterna. På efterfrågan av smittskyddsläkarna och efter rekommendation av Riksrevisionen upprättades även ett smittskyddsjuridiknätverk för smittskyddsläkare och regionjurister samt beredskapsmöten för smittskyddsläkarna.

För att ytterligare stärka samarbetet och samordningen med de regionala smittskyddsenheterna bjöd Folkhälsomyndigheten i november 2025 in till ett fysiskt dialogmöte i syfte att gemensamt planera och prioritera kommande års gemensamma frågor och aktiviteter. Under mötet diskuterades Folkhälsomyndighetens och smittskyddsläkarnas samarbetsformer och kommunikation samt hur dessa kan förbättras. Ett av önskemålen som framfördes

var en ökad transparens och informationsdelning från Folkhälsomyndigheten kring hur arbetet med aktuella utredningar och arbetsgrupper fortlöper samt förtydligande i hur det gemensamma arbetet bedrivs. Under mötet genomfördes en prioriteringsövning där frågor som rör beredskap och civilt försvar prioriterades högt. Andra frågor som prioriterades högt var exempelvis ett nationellt smittspårningsverktyg och stöd i omvärldsbevakning, smittspårningsfrågor och rättsliga frågor. Utifrån diskussionerna initierades ett utvecklingsarbete som bland annat innebär att:

- Ta fram ett årshjul för planerade möten, konferenser och temadagar som riktar sig till smittskydden.
- Återkommande revidera lista över aktuella gemensamma arbetsgrupper.
- Se över och bredda kontaktvägarna in till Folkhälsomyndigheten.
- Se över möjligheten till bättre digital gemensam samarbetsyta för smittskydds enheterna och Folkhälsomyndigheten.
- Upprätta en mall för hur smittskydds enheterna spelar in behov till Folkhälsomyndigheten i syfte att bättre kunna prioritera.
- Uppdatera och utveckla vägledning kring smittspårning.

Under 2025–2026 besöker företrädare för Folkhälsomyndigheten de regionala smittskydds enheterna. Detta syftar till att få en fördjupad inblick i det regionala smittskyddsarbetet, diskutera framtida behov och hur vi gemensamt utvecklar smittskyddsarbetet. Hittills har 8 av 21 smittskydds enheter besökts och samtliga besök planeras vara genomförda under början av hösten 2026.

Organisationsförändringar

För att öka effektiviteten och bättre svara mot våra målgruppers behov har Folkhälsomyndigheten beslutat om en ny organisation som innebär att två avdelningar sedan 1 december 2025 omorganiserats till tre avdelningar. Med organisationsförändringen förstärks verksamheten som helhet. Detta förbättrar förutsättningarna för myndighetens smittskyddsarbete genom att en avdelning med renodlat ansvar för smittskydds- och beredskapsfrågor inrättats. Organisationsförändringen skapar också utrymme för det växande arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga suicid.

Förändringen innebär att Avdelningen för smittskydd och hälsoskydd har minskat med två enheter och bytt namn till Avdelningen för smittskydd och beredskap. Avdelningschefen på denna avdelning ska ha tidigare chefserfarenhet, vara legitimerad läkare med relevant specialistutbildning, vara disputerad, ha erfarenhet av egen forskning samt kunskap om och erfarenhet av arbete inom smittskydd, vårdhygien, mikrobiologi eller infektionsmedicin. Sedan den 1 december 2025 ingår uppdraget som statsepidemiolog i rollen som avdelningschef för Avdelningen för smittskydd och beredskap. Dessa förändringar har säkerställt permanent medicinsk kompetens inom myndighetens ledningsgrupp. För närvarande har

avdelningen en tillförordnad chef, tillika tillförordnad statsepidemiolog, och rekrytering av ordinarie avdelningschef med uppdrag som statsepidemiolog pågår.

Avdelningen för livsvillkor och levnadsvanor har delats upp i två nya avdelningar med en tydlig logik utifrån respektive uppdrag. Avdelningen för levnadsvanor och hälsofrämjande miljöer samlar myndighetens frågor inom ANDTS, tillsyn, tillsynsvägledning, hälsofrämjande levnadsvanor, fysisk aktivitet samt miljö- och klimatrelaterad hälsa. Avdelningen för livsvillkor och psykisk hälsa samlar frågorna inom psykisk hälsa, suicidprevention och SRHR. Här ryms också myndighetens kommande uppdrag gällande suicidutredningar.

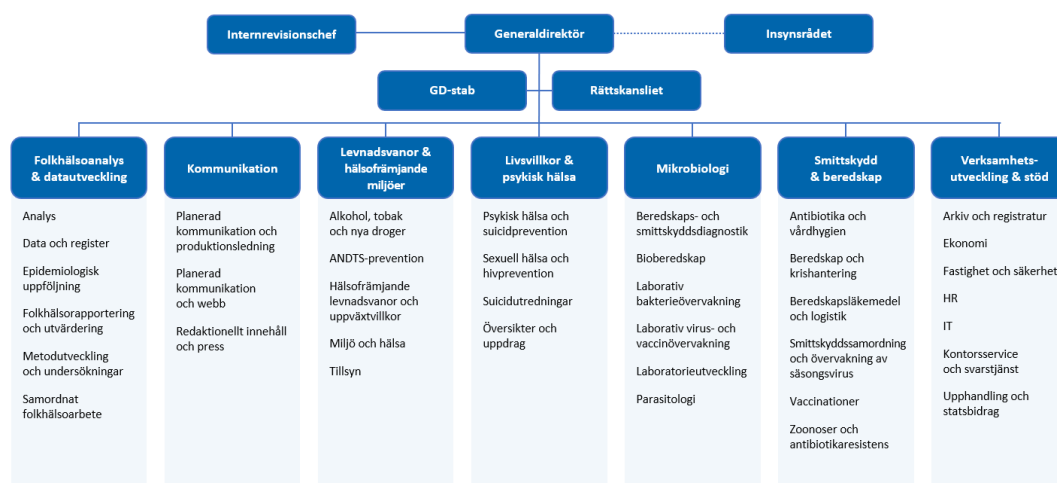
Den nya organisationen tydliggör avdelningarnas ansvarsområden och ligger i linje med myndighetens instruktionsändring och utvecklingsarbete. Den underlättar också genomförandet av myndighetens uppdrag och tillser en ändamålsenlig storlek på våra avdelningar.

Utöver organisationsförändringen den 1 december 2025 har följande förändringar skett under 2026:

- Sedan den 1 januari 2026 omfattas Folkhälsomyndigheten av förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll. Att inrätta en internrevision var en av åtgärderna som Statskontoret rekommenderade i myndighetsanalysen från våren 2024. Myndigheten arbetar redan idag med att identifiera och hantera risker integrerat i verksamheten. Förändringen innebär förstärkning samt en utökad systematik i arbetet med myndighetsövergripande risker. Rekrytering av en internrevisionschef pågår.

Den 1 mars 2026 ombildades Generaldirektörens kansli till Generaldirektörens stab. Förändringen syftar till att utveckla och förbättra stödet till generaldirektören bland annat med ledningsgruppens arbete, föredragningar och regeringsuppdrag samt myndighetsövergripande utvecklingsarbete. Förändringen bygger på en översyn av organisationen som inleddes våren 2025.

Figur 2. Folkhälsomyndighetens organisation.

Införande av medicinskt ledningsansvarig läkare (MLA)

Folkhälsomyndigheten har beslutat att inrätta en medicinskt ledningsansvarig läkare (MLA) på Avdelningen för mikrobiologi. Inrättandet av en MLA innebär ytterligare stöd till avdelningsledningen i frågor med medicinska aspekter, exempelvis vid prioriteringar inom avdelningen och vid utformande av övergripande rutiner. Myndigheten har fastställt ansvar och befogenheter för rollen och en intern intresseanmälan har publicerats. Tillsättningen planeras vara klar under våren 2026.

Fortsatt utveckling av statsepidemiologfunktionens roll och uppdrag

Folkhälsomyndigheten har genomfört en rad åtgärder för att tydliggöra roll- och arbetsfördelningen inom statsepidemiologfunktionen. Syftet med åtgärderna är att skapa en struktur för det interna arbetet inom statsepidemiologfunktionen, att tydliggöra funktionens roll i det myndighetsövergripande arbetet med epidemiologi och smittskyddsfrågor samt ge bättre förutsättningar för dialog med övriga aktörer inom smittskyddsområdet.

Sedan den 1 december 2025 ingår uppdraget som statsepidemiolog i rollen som avdelningschef för Avdelningen för smittskydd och beredskap. Förändringen att kombinera rollerna som avdelningschef och statsepidemiolog har föregåtts av en intern utredning under hösten 2025. Detta innebär också att statsepidemiologen genom rollen som avdelningschef har en ordinarie plats i ledningsgruppen, vilket säkerställer att statsepidemiologens smittskyddskompetens tillvaratas i organisationen, såväl i myndighetens beslutsprocesser som i det samlade smittskyddsarbetet.

Statsepidemiologen är central i arbetet med att övergripande följa och analysera utvecklingen av smittsamma sjukdomar och skyddet mot dessa nationellt och internationellt, analysera konsekvenserna av denna utveckling för samhället och den enskilde och av andra smittskyddsåtgärder inom hälso- och sjukvården och andra berörda samhällssektorer.

Statsepidemiologfunktionen utgörs liksom tidigare av statsepidemiologen och tre biträdande statsepidemiologer som finns placerade på relevanta enheter och avdelningar i organisationen. Sammansättningen ska i möjligaste mån spegla myndighetens ansvarsområden för att säkerställa bred kompetens.

En rutin har tagits fram för att förtydliga statsepidemiologfunktionens roll och uppdrag, som komplement till arbetsordningen. Av rutinen framgår bland annat att:

- Funktionen utgör en myndighetsövergripande expertinstans för infektionsepidemiologiska frågor och smittskyddsfrågor, samt strategiska inriktningsfrågor inom dessa områden.
- För uppdraget som statsepidemiolog eller biträdande statsepidemiolog krävs relevant specialistkompetens som läkare, forskningsbakgrund, relevant och flerårig erfarenhet av arbete inom exempelvis smittskydd, vårdhygien, infektionsmedicin eller mikrobiologi samt personliga egenskaper av relevans för uppdraget.
- Funktionen ska också vara beredd att leda eller genom expertkunskap bistå vid större utbrottsutredningar och andra smittskyddshändelser.

- Statsepidemiologfunktionen kan representera myndigheten där expertkunskap inom epidemiologi och smittskydd behövs, exempelvis vid ECDC, WHO, andra internationella möten och nationella möten med exempelvis Regeringskansliet.

Under hösten 2025 har ett samarbete med de nordiska motsvarigheterna formaliserats. Det innebär att statsepidemiologfunktionen numera ingår i ett nätverk av motsvarande funktioner vid folkhälsomyndigheterna i de nordiska länderna. Dessa funktioner är områdes- eller avdelningschefer och motsvarar rollen som avdelningschef på Folkhälsomyndigheten. Inom nätverket sker återkommande digitala och fysiska möten som syftar till informationsdelning, möjlighet till diskussion och långsiktiga strategier.

Förstärkt kompetensförsörjning

För att på ett enhetligt sätt kartlägga behov och befintlig kompetens, identifiera eventuella kompetensgap och därmed proaktivt kunna rekrytera och vidareutveckla kompetens, tar myndigheten fram en strategisk kompetensförsörjningsplan. Den bidrar till ökad långsiktighet och robusthet och i arbetet omhändertas den interna översynen av medicinsk kompetens som genomfördes under hösten 2025. Den strategiska kompetensförsörjningsplaneringen ska ske på årsbasis med en kartläggning av kompetensbehov på både ett och tre års sikt.

För att analysera myndighetens kompetens har ett metodstöd tagits fram. Analysen görs utifrån parametrarna brist, sårbarhet, normalläge och beredskapskompetens. I början av 2026 har Avdelningen för smittskydd och beredskap genomfört en kompetensinventering. Analysen av avdelningens verksamhet visar att den medicinska kompetensen fortsatt behöver säkerställas, eller delvis stärkas, inom områden som exempelvis allmänmedicin, mikrobiologi, vårdhygien samt med erfarenheter från smittskydd, vaccinologi och forskning. Detta kan genomföras genom exempelvis rekrytering eller kompetensutveckling. Redan nu finns pågående och planerade rekryteringar som möter de identifierade behoven och som bland annat innebär att antalet läkare kommer utökas på myndigheten.

Under våren fortsätter kompetensinventeringen på myndighetens övriga avdelningar. Utifrån en samlad analys tas därefter en myndighetsövergripande kompetensförsörjningsplan fram med prioriteringar och val av kompetensstärkande åtgärder. Kompetensförsörjningsplanen kopplas till myndighetens verksamhetsplanering och budgetarbete och planeras vara klar under hösten 2026.

Myndigheten avser under 2026 att utse vetenskapliga råd i etik. Syftet är att inom myndighetens breda uppdrag säkerställa möjligheten till stöd i beslutsfattande som kräver särskild expertis inom etikområdet.

Fördjupad och systematiserad samverkan med akademien

För att stärka Folkhälsomyndighetens förmåga att utveckla och stödja samhällets arbete med att främja hälsa, förebygga ohälsa och skydda mot hälsohot fördjupar myndigheten sin samverkan med akademien. Stärkt samverkan med akademien ger bättre möjligheter att komplettera behovet av såväl medicinsk som annan vetenskaplig kunskap. Det stärker också lärosätenas möjlighet till policyrelevant forskning genom en bättre bild av vilka folkhälsofrågor som är aktuella för myndigheten och genom bättre kännedom om, och tillgång till, myndighetens olika data. Ett mer utvecklat samarbete med akademien gör att myndigheten är bättre förberedd inför nya hälsohot och kan bidra nationellt och internationellt till stärkt framtida beredskap.

Under hösten 2025 höll Folkhälsomyndigheten ett dialogmöte med de sju lärosäten som har medicinsk fakultet. På mötet presenterades exempel på forskning som bedrivs inom smittskyddsområdet på respektive lärosäte, samt exempel på samarbetsprojekt som Folkhälsomyndigheten ansvarar för. Det hölls temadiskussioner om insatser för utvecklat samarbete både för punktinsatser och på längre sikt. Under 2026 genomför myndigheten i sin tur besök på dessa lärosäten. Hittills har tre besök genomförts och fler är planerade. Under besöken diskuteras bland annat aktuella forskningsområden och projekt, samt frågor att gemensamt ta vidare eller återkomma till.

För att tydliggöra hur, när och varför forskning bedrivs vid Folkhälsomyndigheten tar myndigheten fram ett ramverk för forskning och forskningssamarbeten samt en forskningsstrategi.

Ramverk för myndighetens forskning och forskningssamarbeten

Syftet med ramverket är att få en utvecklad och effektiv samverkan mellan Folkhälsomyndigheten och lärosäten i Sverige, men också att skapa tydlighet avseende hur forskning i olika former bedrivs på myndigheten. Ramverket ska säkerställa att myndighetens forskning bidrar till ökad systematik, använder resurser effektivt och medverkar till långsiktig kompetensutveckling.

Ramverket beskriver bland annat:

- Former för samverkan med akademien, när det gäller långsiktiga samarbetsformer, akuta punktinsatser eller tillfällig samverkan.
- Riktlinjer för att använda expertstöd som stärker myndighetens kunskap inom olika sakområden, i form av till exempel råd eller enskilda experter.
- Riktlinjer för vetenskaplig publikation i syfte att sprida kunskap bredare och tillgängliggöra data utanför myndigheten.

En forskningssamordnare kommer att utses för att stödja arbetet. Samordnaren kommer att utgöra en funktion för intern samordning av forskningsfrågor och processen för tillsättningen har startat. Funktionen uppdrag blir att samordna, stödja och vidareutveckla myndighetens interna och externa forskningsaktiviteter i den riktning myndighetens ledning anger. Funktionen ska ansvara för översikt och koordinerat stöd till olika forskningsprojekt. Detta gäller både interna arbeten, men också samarbeten och uppdragsforskning. I uppdraget ingår också att vidareutveckla former för fortsatt och fördjupad samverkan med lärosäten. Till funktionen kommer en referensgrupp att bildas under första halvåret 2026.

Vid lärosäten med medicinsk fakultet kommer kontaktpunkter utses för att förenkla kontakten mellan Folkhälsomyndigheten och lärosätena. Kontaktpunkternas roll kommer framför allt vara att koordinera och lotsa frågeställningar inom lärosätets organisation, men också att agera samordnare vid förfrågningar, dialoger och besök.

Forskningsstrategi

Folkhälsomyndigheten publicerar regelbundet i vetenskapliga tidskrifter och bedriver forskning inom smittskyddsområdet i enlighet med myndighetens instruktion. För att skapa en långsiktig inriktning och tydliggöra prioriteringar för myndighetens forskning inom smittskydd tar Folkhälsomyndigheten fram en forskningsstrategi. Forskningsstrategin beräknas vara framtagen under hösten 2026 och ska innehålla:

- Övergripande inriktning (utifrån ramverket för myndighetens forskning och forskningssamarbeten)
- Strategiska mål
- Prioriterade fokusområden

Strategin ska omfatta såväl långsiktig kunskapsuppbyggnad som forskning vid utbrott, pandemi och andra extraordinära händelser. Den ska också säkerställa att forskningen som bedrivs på myndigheten stödjer och bidrar till myndighetens uppdrag, håller hög vetenskaplig kvalitet samt bidrar till stärkt beredskap mot hälsohot.

Förtydligande av interna berednings- och beslutsprocesser

Arbets- och delegeringsordningen

Myndighetens arbets- och delegeringsordning reviderades i oktober 2025 som resultatet av en längre översyn. Revideringen syftade till att säkerställa att dokumenten är relevanta och uppdaterade i enlighet med hur myndigheten fungerar och är organiserad idag.

Inom ramen för myndighetens uppdrag om medicinsk kompetens under hösten 2025 genomfördes en nordisk jämförelse. I jämförelsen framkom att beslut inom smittskyddsområdet generellt fattas på lägre nivå inom respektive nordiska myndigheter än på Folkhälsomyndigheten. Inför revideringen gjordes därför ett första arbete med att se över utökade delegeringar inom myndighetens samtliga områden, däribland smittskyddsområdet. Syftet med detta var att säkerställa att alla beslut fattas på den lägsta effektiva nivån i myndigheten. Översynen har bland annat inneburit att ytterligare delegeringar har gjorts inom myndigheten. Utöver detta har ett antal delegeringar tillkommit.

Översyn av arbets- och delegeringsordningen planeras att ske halvårsvis och där ingår att löpande säkerställa att myndigheten har en så effektiv delegation och arbetsfördelning som möjligt där beslut tas på rätt nivå. Inför nästa revidering som sker sommaren 2026 kommer arbetet ha ett fortsatt fokus på delegering av beslutsrätt.

Berednings- och beslutsprocesser

Inom ramen för ett internt utvecklingsarbete har myndigheten sett över hur arbetet med regeringsuppdrag kan effektiviseras. Det har bland annat resulterat i tydliggöranden av hur medicinsk kompetens ska beaktas och tillvaratas i beredningen av ärenden, men också hur vi redovisar vilken medicinsk kompetens som deltagit i beredningen av ärenden i samband med beslut.

Myndigheten har också under 2025 infört en ny rutin i starten av nya uppdrag som syftar till att tidigt i arbetet få förståelse för vad regeringen efterfrågar och planera för rätt aktiviteter. Det innebär också att olika perspektiv och kompetenser som behöver tas med i beredningen av ärendet fångas upp för att säkerställa att rätt kompetens, däribland medicinsk kompetens, involveras i ett tidigt skede.

Vidareutvecklad processtyrning

För att stärka myndighetens förmåga att styra, följa upp och utveckla verksamheten på ett enhetligt och hållbart sätt, har ett arbete initierats för att vidareutveckla myndighetens processtyrning. Arbetet är en långsiktig satsning inom ramen för utvecklingen av myndighetens ledningssystem.

I det interna utvecklingsarbetet från hösten 2025 gällande översyn av medicinsk kompetens bjöds externa aktörer in till dialoger i syfte att skapa delaktighet i myndighetens översyn. I dialogerna lyftes bland annat behoven av ökad transparens och utveckling av formella processer för extern samverkan i vissa frågor där det vetenskapliga underlaget är svagare. Arbetet med vidareutvecklad processtyrning bidrar således till att möta förväntningarna från externa samarbetsparter.

Processtyrningen syftar till att skapa transparens och effektivitet i verksamheten. Genom att kartlägga, dokumentera och standardisera huvud-, lednings- och stödprocesser säkerställer myndigheten att arbetsätt och beslutsprocesser är tydliga, samordnade och anpassade till målgruppernas behov.

En väl fungerande processtyrning bidrar till fokus på effekt och nytta, samtidigt som förutsättningarna för myndigheten att leverera effektiva, innovativa stöd till våra målgrupper förbättras. Under 2026 kommer arbetet främst att inriktas på bemanning och nulägesanalys. För att leda arbetet pågår rekrytering av en verksamhets- och processutvecklare.

Utöver arbetet med förstärkt processtyrning inom ramen för myndighetens ledningssystem, så pågår ytterligare två utvecklingsarbeten kopplade till myndighetens processtyrning:

- Kunskap som gör skillnad – från behov till nytta: Arbetet syftar till att utveckla hur myndigheten arbetar med att ta fram och leverera kunskapsstöd som är anpassade efter våra målgruppers behov och förutsättningar.
- Vetenskap och beprövad erfarenhet ur ett folkhälsoperspektiv: Arbetet påbörjades i samband med myndighetens förändrade instruktion under 2024, som innebar ett justerat uppdrag där myndigheten ska bidra till att folkhälsoarbetet bedrivs enligt vetenskap och beprövad erfarenhet. Arbetet syftar bland annat till att förstärka våra metoder för strukturerad kunskapsutveckling.

Folkhälsomyndigheten är en nationell kunskapsmyndighet som arbetar för en bättre folkhälsa. Det gör myndigheten genom att utveckla och stödja samhällets arbete med att främja hälsa, förebygga ohälsa och skydda mot hälsohot. Vår vision är en folkhälsa som stärker samhällets utveckling

Folkhälsomyndigheten

Solna Nobels väg 18, 171 82 Solna. **Östersund** Campusvägen 20. Box 505, 831 26 Östersund.

www.folkhalsomyndigheten.se